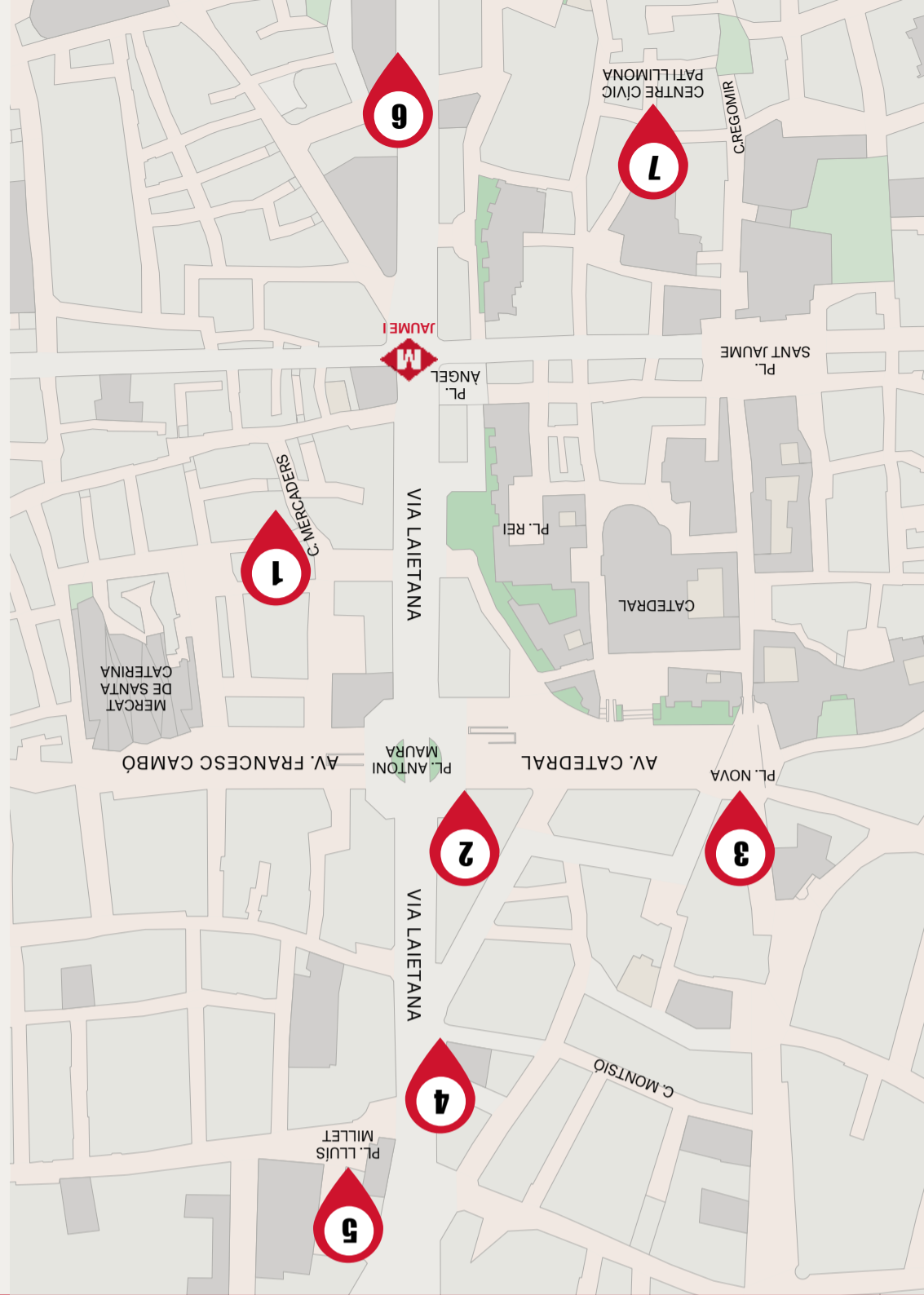

- 1 LA VAGA DE LLOGERS DEL 1931
MERCADERS, 26
- 2 L'OBERTURA DE VIA LAIETANA
AV. CATEDRAL AMB VIA LAIETANA
- 3 LA DESAPARICIÓ DEL BARRI DE LA CATEDRAL
PL. NOVA
- 4 LA COMISSARIA DE VIA LAIETANA:
ESPAI DE REPRESSIÓ DE LES LLUITES
VIA LAIETANA, 43
- 5 HOTEL PALAU I LES LLUITES CONTRA
LA GENTRIFICACIÓ
PL. LLUÍS MILLET
- 6 SINDICAT VERTICAL I CINEMA PRINCESA
VIA LAIETANA, 14, 16-18
- 7 GENT SENSE CASA, CASA SENSE GENT
REGOMIR, 3

Ho impulsa la Regidoria de Memòria Democràtica, amb la col·laboració de l'Associació de Festes de la Plaça Nova, l'Ateneu de Memòria Popular, el Centre Cívic Pati Llimona i Manel Aisa Pàmpols, la Taula de Memòria Històrica i Democràtica de Ciutat Vella i el Districte de Ciutat Vella.

#MemòriaHabitatgeBCN

Programa "Memòria de les lluites per l'habitatge a Barcelona": barcelona.cat/memoriahabitatge

Associació de Festes de la Plaça Nova: www.plnova.cat

Ateneu de Memòria Popular: <https://ateneumemoriapopular.cat/>

CC Pati Llimona: <https://patillimona.net/>

Manel Aisa Pàmpols: <https://manelaisa.com/>

Podeu trobar totes les activitats del programa "Memòria de les lluites per l'habitatge a Barcelona" al web barcelona.cat/memoriahabitatge

DL B 12438-2022

RUTA HISTÒRICA

LLUITA I TRANSFORMACIÓ URBANA A CIUTAT VELLA

A CÀRREC DE MANEL AISA, L'ATENEU DE MEMÒRIA POPULAR, L'ASSOCIACIÓ DE FESTES DE LA PLAÇA NOVA I EL CENTRE CÍVIC PATI LLIMONA

MEMÒRIA DE LES LLUITES PER L'HABITATGE

18.06.2022 DURADA: 2 h

Ajuntament de Barcelona

1

LA VAGA DE LLOGUERS DEL 1931

LOCALITZACIÓ: Mercaders, 26

El final de l'Exposició Internacional va deixar la ciutat amb moltes persones a l'atur i amb greus dificultats econòmiques. En aquest context, el Sindicat de la Construcció de la CNT va crear el Comitè de Defensa Econòmica.

El Comitè va calcular quina calia que fos la rebaixa dels preus dels lloguers. Va intentar pactar amb les persones propietàries, buscant la mediació de l'Ajuntament i de la Cambra de la Propietat de Barcelona i dels pobles adjacents, però la proposta no va ser escoltada. El Comitè va convocar una vaga de lloguers. Totes les persones del Comitè van ser empresonades a la Model. En solidaritat, el Sindicat va convocar una vaga general el 6 de setembre de 1931, que va convertir Barcelona en una batalla campal. La lluita va seguir fins al 1932.

A càrrec de Manel Aisa

3

LA DESAPARICIÓ DEL BARRI DE LA CATEDRAL

LOCALITZACIÓ: pl. Nova

El diumenge 30 de gener de 1938, a quarts de nou del matí, un esquadró de l'aviació legionària italiana, aliada de l'exèrcit franquista, va bombardejar la ciutat. L'acció va afectar dramàticament el barri de la Catedral. Les bombes van deixar 210 ciutadanes i ciutadans morts i 75 de ferits. Vint edificis del barri van quedar destruïts o seriosament afectats, centenars de veïnes i veïns es van veure obligats a deixar casa seva i marxar del barri. Després de la Guerra Civil, les autoritats municipals franquistes, aprofitant els efectes dels bombardeigs, van rescatar el projecte del *Plan de reforma interior* per enderrocar més edificis i obrir la projectada Gran Via C. La destrucció calculada d'habitatges va provocar una nova diàspora de més de mil set-cents veïnes i veïns.

A càrrec de Xavier Cordoní (Associació de Festes de la Plaça Nova)

2

L'OBERTURA DE LA VIA LAIETANA

LOCALITZACIÓ: av. Catedral amb via Laietana

Entre el 1909 i el 1911, amb la segona fase d'obertura de la via Laietana, van desaparèixer alguns carrers del barri de la Catedral, i d'altres es van modificar molt. Al llarg de la reforma desapareixerien o s'escapçarien de manera important una vintena més de carrers dels barris de Jonqueres i del Montsió, de Sant Pere, Santa Caterina, Sant Just i Santa Maria del Mar. La remodelació urbana va comportar l'enderrocament de més de dos mil edificis històrics com ara palaus, convents i esglésies, i també habitatges i comerços que donaven vida als barris vells de la ciutat. Més de deu mil persones van ser foragitades de les seves llars.

A càrrec de Xavier Cordoní (Associació de Festes de la Plaça Nova)

2

4

4

LA COMISSARIA DE VIA LAIETANA: ESPAI DE REPRESSIÓ DE LES LLUITES

LOCALITZACIÓ: via Laietana, 43

La central de policia de Barcelona, situada a la nova via Laietana, va ser, des dels inicis, als anys vint, un edifici relacionat amb la violència institucional i les tortures. La Segona República va portar l'alliberament de presos de centres penitenciaris, com la Model de Barcelona. Però poc després dels actes de celebració i de reivindicació de l'1 de maig de 1931, les presons començaven a omplir-se de nou de persones vinculades al moviment obrer. Prèviament a la presó, totes passaven per la comissaria de via Laietana, on es feien interrogatoris i tortures. Per aquests fets la comissaria era coneguda com *el molino sangriento*.

A càrrec de Manel Aisa

5

HOTEL PALAU I LES LLUITES CONTRA LA GENTRIFICACIÓ

LOCALITZACIÓ: pl. Lluís Millet

L'any 2008 es van iniciar les lluites veïnals contra la construcció de l'hotel del Palau de la Música. La construcció d'aquest hotel de luxe formava part d'un procés de privatització i de gentrificació del barri i de promoció d'un model de ciutat centrat en la indústria turística i hotelera.

El moviment veïnal va portar a terme unes lluites llargues i creatives, com ara xoriçades populars o rutes turístiques, per fer visibles els impactes negatius que la construcció de l'hotel comportaria en la vida del barri. Les reivindicacions veïnals van tenir un final feliç: la construcció de l'hotel finalment es va paraitzar, i va ser un dels primers indicis de corrupció del cas Palau.

A càrrec de Maria Mas (Ateneu de Memòria Popular)

3

6

SINDICAT VERTICAL I CINEMA PRINCESA

LOCALITZACIÓ: via Laietana, 14, 16-18

Durant la dictadura franquista, l'edifici de la via Laietana, 16-18, va ser la seu del Sindicat Vertical. Com a símbol del moviment obrer, durant la transició, treballadors i treballadores el van ocupar i reivindicar diverses vegades, junt amb l'edifici del costat, on hi havia el cinema Princesa.

Gràcies a les reivindicacions, el 1989 es va cedir l'edifici del número 16-18 al sindicat Comissions Obreres. Però no el cinema Princesa, al número 14, i el 1996 va ser ocupat per l'Assemblea d'Okupes. Aquell espai abandonat es va convertir en un centre social okupat durant 7 mesos, fins que va ser desallotjat brutalment. El Princesa és un referent i un símbol que va contribuir a la visibilitat del moviment okupa i a la popularització de les seves idees i reivindicacions.

A càrrec de Vicenç Tarrats (Ateneu de Memòria Popular)

7

GENT SENSE CASA, CASA SENSE GENT

LOCALITZACIÓ: Centre Cívic Pati Llimona (Regomir, 3)

Avui dia, moltes iniciatives públiques i ciutadanes, com el Sindicat de Llogateres, la Plataforma d'Afectades per la Hipoteca o cooperatives d'habitatge que lluiten per afavorir l'accés a l'habitatge i impulsar formes de construcció alternatives al mercat privat.

El juny del 2022, quan es va crear la ruta, el Centre Cívic Pati Llimona va incloure en la seva programació el Festival Enfocats, dedicat, en aquesta edició, a l'habitatge i a la resistència. En el marc del festival es va poder visitar l'exposició "Fons voltor. Gent sense casa, casa sense gent", un projecte de Ruido Photo, amb fotografies de Bruna Casas.

A càrrec del Centre Cívic Pati Llimona

1 Edificis i carrers van desaparèixer en l'obertura de la via Laietana (voltants del 1912). Fons: AFB. Autoria: Joan Vidal Ventosa

2 Darrers enderrocs d'edificis de la plaça Nova i carrers de la Corribia, del Bou i dels Capellans, durant l'obertura de l'avinguda de la Catedral, 1957. Fons: Arxiu de l'AFP. Autoria desconeguda

3 Reivindicació del complex Laietana-Princesa, 1984. Fons: Arxiu Històric de CCOO de Catalunya - Fundació Cipriano García. Autoria desconeguda

4 Fotografia d'un desnonament, inclosa en l'exposició "Fons voltor. Gent sense casa, casa sense gent". Autoria: Bruna Casas